

Spotkanie konsultacyjne aPZRP – Bydgoszcz 16. 03. 2021 r. – pytania i odpowiedzi

Uwaga ! Poniższe pytania i odpowiedzi są nadal procedowane w procesie konsultacji społecznych i nie powinny być traktowane jako ostateczny sposób rozpatrzenia uwag i wniosków w ramach konsultacji społecznych. Poniżej opublikowane zostały wersje odpowiedzi, które zostały udzielone podczas spotkań konsultacyjnych.

Pełne wersje odpowiedzi zostaną opublikowane po zakończeniu konsultacji społecznych i opracowaniu projektu aPZRP uwzględniającego sposób rozpatrzenia uwag. Ostateczny sposób rozpatrzenia uwag i wniosków, które wpłynęły podczas całego procesu konsultacji społecznych aPZRP, będzie opublikowane w formie tabeli na stronie projektu stoppowodzi.pl oraz na stronie Ministerstwa Infrastruktury.

Pytanie: kwestia zagrożenia powodzią dla ludzi to jedna sprawa, ale także nie należy zapominać o zagrożeniu ze strony powodzi i wysokich stanów wód w rzekach dla świata zwierząt. Mam na myśli np. zrzucanie wody ze zbiorników retencyjnych do rzek w okresie lęgowym ptactwa wodnego, co powoduje zalanie terenów przybrzeżnych i w konsekwencji ogromne straty w lęgach ptaków, gniazdujących nad brzegami rzek: blaszkodziobych, mew, niektórych siewkowatych i in. Zjawisko to jest powszechne w dolinie Wisły poniżej Zbiornika Włocławskiego. W związku z tym mam pytanie: czy istnieją jakieś przepisy, zabraniające lub ograniczające zrzuty wody ze zbiorników retencyjnych do rzek w okresie lęgowym ptactwa wodnego - od połowy kwietnia do końca czerwca? Jeżeli nie, to czy przewiduje się wprowadzenie takowych, np. w formie "dobrych praktyk w zakresie gospodarki wodnej"?

Określenie sposobu gospodarowania wodą zbiorników oraz zrzuty wód ze zbiorników retencyjnych wynikają wprost z instrukcji gospodarowania wodą zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 21 sierpnia 2019 r w sprawie zakresu instrukcji gospodarowania wodą (Dz. U. z 2019 r. poz. 1725). Każdy duży zbiornik wodny musi taki dokument posiadać, co określone jest również w pozwoleniu wodno-prawnym, które jest obowiązkowe również dla takiego zbiornika. Oba te dokumenty powinny uwzględniać wszystkie aspekty prowadzenia gospodarki wodnej na tego typu obiektach. W kwestiach powodziowych, analizujemy nie tylko zdrowie i życie ludzi, wartość mienia - choć to oczywiście jest najważniejsze. Brane są zawsze pod uwagę również inne aspekty, w tym aspekty środowiskowe, we wszelkich działaniach PGW Wód Polskich. Odstępstwem od takich zrzutów wynikających wprost z zapisów instrukcji gospodarowania wodą są sytuacje kiedy faktycznie mamy stan powodziowy, gdzie zagrożone jest zdrowie i życie ludzi i wtedy nawet ustawa Prawo wodne dopuszcza możliwość wydania decyzji - na szczeblu dyrektora RZGW - o możliwości odstąpienia od tych procedur, które są zapisane. Ale to są sytuacje, gdy stawiamy na szali życie ludzkie. One się zdarzają bardzo rzadko, natomiast to są takie momenty, gdzie faktycznie takie odstąpienie od przyjętych procedur występuje. Trudno się szczegółowo odnieść do kwestii, czy poszczególne zbiorniki retencyjne w skali Polski mają dokumenty z klauzulą o możliwości wyłączenia tych działań na okres lęgowy. Region wodny Noteci nie obejmuje swoim działaniem rzeki Wisły i zbiornika Włocławskiego w związku z tym, trudno nam się tak bezpośrednio odnieść do sytuacji na tym zbiorniku. Zapraszamy do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dla RZGW Warszawy - Włocławek - w dniu 13 kwietnia oraz Warszawa - w dniu 14 kwietnia. Tam ewentualnie udzielono by szczegółowej odpowiedzi, dotyczącej pracy tego konkretnego zbiornika.

Czy w okresie lęgowym ptaków ogranicza się prace inżynierskie przy brzegach cieków i zbiorników wodnych w celu uniknięcia strat w lęgach?

Jeśli chodzi o uwzględnienie okresu lęgowego w wykonywanych pracach inżynierskich to rozumiem, że nie mówimy tutaj tylko o takich dużych pracach inwestycyjnych, ale również o tych bieżących pracach utrzymaniowych. Prace inwestycyjne poprzedzone są uzyskiwaniem decyzji środowiskowych, często opracowaniem raportów środowiskowych, a w przypadku dużych inwestycji przeprowadzaniem analiz na poziomie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Dlatego każde zadanie inwestycyjne jest obwarowane wykonaniem dokumentów, które wskażą wprost jakie dana inwestycja niesie zagrożenia dla środowiska i jak przeprowadzić taką inwestycję, aby była ona dla środowiska najbezpieczniejsza. Jednak jeśli chodzi o prace utrzymaniowe do których PGW WP są zobligowane np. coroczne prace na ciekach, przy brzegach tych cieków, gdzie również mamy do czynienia z ochroną środowiska, w tym ptaków oraz również siedlisk innych gatunków, to tego typu prace również każdorazowo uzgadniane są z instytucją ochrony środowiska w Polsce czyli Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. Jednocześnie uzupełniająco potwierdzamy, że PGW WP RZGW Bydgoszcz nie realizuje prac utrzymaniowych w okresie lęgowym. A wynika to z aktu prawnego - Ustawy o ochronie przyrody, ale dla nas głównym elementem jest ustalenie, uzgodnienie z RDOŚ. I to jest dla nas wyrocznia. Gdyby jednak w jakiś sposób okazało się, że nasze działania się nie spełniły, to jeszcze jest jeden element bezpośrednio wpływający na realizację tych robót utrzymaniowych. Jako organ nadzorujący przedsięwzięcia, nasi pracownicy monitorują cały czas, jesteśmy na terenie budowy. Jeśli okazałoby się, że stwierdzamy, że takie siedlisko lęgowe gdzieś się znajduje, to po prostu roboty są przerywane. I ustalamy z RDOŚ dalszy tok

postępowania. W imieniu RZGW Bydgoszcz możemy zapewnić, że nigdy nie dochodzi do czegoś takiego, że my naruszamy tę symbiozę pomiędzy ludźmi - nami a środowiskiem - przyrodą.

Czy zamierzać Państwo opracować wytyczne dla opracowania koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego?

W przypadku wytycznych dla opracowania koncepcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego to trudno zrobić to w sposób kompleksowy w skali całego kraju, tak aby dotyczyło specyfiki wszystkich regionów wodnych i problemów tam występujących. Najczęściej jeśli takie problemy np. o lokalnym charakterze się pojawiają to dochodzi do bezpośrednich spotkań pomiędzy PGW WP z przedstawicielami jednostek samorządowych. Dochodzi wtedy do szczegółowej rozmowy oraz omówienia zagadnień jakich te problemy dotyczą. Na tej podstawie przez grono ekspertów wypracowywany jest najczęściej szczegółowy opis przedmiotu zamówienia dla przedmiotowej koncepcji określający zakres i szczegółowe wytyczne realizacji opracowania.

Czym kierujecie się Państwo wskazując podmioty odpowiedzialne za realizację zadań o charakterze nietechnicznym? Kosztami sporządzenia koncepcji zab. p.pow. miasta Brodnicy czy Nowego Miasta Lubawskiego są obciążone samorządy a np. dla miasta Kruszwicy ciężar wykonania dokumentacji przejmują na siebie PGW RZGW Bydgoszcz.

W przypadku miasta Kruszwica, który jest obszarem problemowym regionu wodnego Noteci, jako podmiot odpowiedzialny za realizację działań o charakterze nietechnicznym, wskazane zostało RZGW w Bydgoszczy oraz zainteresowane gminy. To właśnie jednostki samorządu terytorialnego we współpracy z RZGW w Bydgoszczy, będą ustalać na etapie koncepcji stopień odpowiedzialności zainteresowanych podmiotów za realizację działań.

W materiale byłą informacja o przesiedleniu pod budowę zbiornika retencyjnego, na początku spotkania była mowa o tym, że relokacje są jednym z filarów przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu. Czy to oznacza przesiedlenia aby przywrócić rzekom naturalne tereny zlewowe? czy jedynie pod kolejne zabudowania? Czy przywracanie terenów zalewowych w ogóle jest brane pod uwagę? Na stronach poszczególnych RZGW jest bardzo dużo informacji o inwestycjach polegających na regulacjach koryt rzek, czy to nie sprzeczne z postulatami ekologicznymi? (np postulat moratorium na grodzienie i regulację rzek Koalicji Ratujmy Rzeki?)

W przypadku tego pytania należy rozgraniczyć dwie kwestie. Pierwsza to debata na temat ogólnego podejścia do gospodarowania wodami i zarządzania ryzykiem powodziowym. Druga kwestia to aspekty lokalne/regionalne.

W kwestii zarządzania ryzykiem powodziowym w skali kraju są proponowane takie działania jak przesiedlenia, lub koncepcje które mają wykazać zasadność przesiedleń. Decyzje o relokacji są podejmowane w oparciu o wiele analiz, których wyniki są konfrontowane z różnymi innymi wariantami podejmowanych działań pod kątem ich efektywności. Przesiedlenia nie są pożądane z punktu widzenia społecznego, natomiast należy je brać pod uwagę w analizach.

W tym drugim, regionalnym/lokalnym aspekcie należy zauważyć, że w regionie wodnym Noteci w ramach aPZRP nie proponuje się działań mających na celu przesiedlenia mieszkańców. Proponowane są natomiast działania nietechniczne, o charakterze opracowania koncepcji potencjalnych przesiedleń, żeby ocenić czy takie działania są efektywne w stosunku do innych proponowanych działań technicznych. Innym typem działań, pojawiającym się w regionie wodnym Noteci są koncepcje zabezpieczenia budynków na obszarach zalewowych. W tym przypadku należy przeanalizować, czy zastosowanie takich technologicznych zabiegów ochrony obiektów do 0,5m głębokości zalania, byłoby wystarczające w przypadku powodzi występujących raz na 100 i/lub 500 lat.